

**UCHWAŁA NR LVII/326/2022
RADY MIEJSKIEJ W BIAŁEJ PISKIEJ**

z dnia 30 marca 2022 r.

**w sprawie przyjęcia rocznego sprawozdania z realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny za
2021 rok**

Na podstawie art. 18 ust. 2 pkt 15 ustawy z dnia 8 marca 1990 roku o samorządzie gminnym (t.j.: Dz.U. z 2022 r., poz. 559) oraz art. 179 ust. 1 ustawy z dnia 9 czerwca 2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j.: Dz.U. z 2022 r., poz. 447) - Rada Miejska w Białej Piskiej uchwala, co następuje:

§ 1. Przyjmuje się sprawozdanie z realizacji Gminnego Programu Wspierania Rodziny za 2021 rok - stanowiące załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2. Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi Białej Piskiej.

§ 3. Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia i podlega ogłoszeniu w sposób zwyczajowo przyjęty.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Białej Piskiej

Marek Grabowski

Załącznik do uchwały Nr LVII/326/2022
Rady Miejskiej w Białej Piskiej
z dnia 30 marca 2022 r.

SPRAWOZDANIE

**z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny za 2021 r. oraz przedstawienie
potrzeb związanych z realizacją przedmiotowych zadań.
Monitoring i ewaluacja Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata
2021- 2023 przyjętego Uchwałą Nr XXXV/194/2021 Rady Miejskiej
w Białej Piskiej z 13 stycznia 2021r.**

Zadania wynikające z ustawy z dnia 09.06.2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz. U. z 2022, poz. 447) w zakresie obowiązków Gminy Biała Piska reguluje art. 176 w/w. ustawy.

Do zadań własnych Gminy należy:

1. opracowanie i realizacja 3-letnich gminnych programów wspierania rodziny;
2. tworzenie możliwości podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny;
3. tworzenie oraz rozwój systemu opieki nad dzieckiem, w tym placówek wsparcia dziennego, oraz praca z rodziną przeżywającą trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych przez:
 - a. zapewnienie rodzinie przeżywającej trudności wsparcia i pomocy asystenta rodziny oraz dostępu do specjalistycznego poradnictwa,
 - b. organizowanie szkoleń i tworzenie warunków do działania rodzin wspierających,
 - c. prowadzenie placówek wsparcia dziennego oraz zapewnienie w nich miejsc dla dzieci;
4. finansowanie:
 - a. podnoszenia kwalifikacji przez asystentów rodziny,
 - b. kosztów związanych z udzielaniem pomocy, o której mowa w art. 29 ust. 2, ponoszonych przez rodziny wspierające;
 - c. współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym;
 - d. sporządzanie sprawozdań rzeczowo-finansowych z zakresu wspierania rodziny oraz przekazywanie ich właściwemu wojewodzie, w wersji elektronicznej, z zastosowaniem systemu teleinformatycznego, o którym mowa w art. 187 ust. 3;
 - e. prowadzenie monitoringu sytuacji dziecka z rodziny zagrożonej kryzysem lub przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej, zamieszkałego na terenie gminy;

W okresie od 01-01-2021 r. do 31-12-2021 r. realizowana była większość zadań z powołanego wyżej katalogu.

Celem głównym Programu jest pomoc dla rodzin zamieszkujących na terenie Gminy Biała Piska w stwarzaniu optymalnych warunków do wychowywania dzieci w środowisku rodziny biologicznej oraz wspieranie rodzin dysfunkcyjnych w prawidłowym wypełnianiu obowiązków opiekuńczo - wychowawczych.

Spodziewanym efektem realizacji Programu ma być: polepszenie sytuacji dziecka i rodziny, wzmocnienie lub przywrócenie poczucia bezpieczeństwa socjalnego, ograniczenie patologii społecznej, zminimalizowanie negatywnych zachowań oraz stworzenie skutecznego systemu wsparcia dla rodziny i dziecka.

W przedmiotowym okresie realizowane były zadania w zakresie wspierania rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo - wychowawczych. Pracę z rodzinami prowadził 1 asystent rodziny w wymiarze przeliczeniowym 1 etat. Z uwagi na stan epidemii w Polsce i wprowadzone w związku

z tym obostrzenia praca z rodzinami była znacznie utrudniona i odbywała się w bardzo trudnych warunkach wynikających z zagrożenia epidemiologicznego COVID-19.

Asystent rodziny działa profilaktycznie, co z uwagi na charakter przedmiotowych spraw jest bezcenne. Potrzebę intensyfikacji działań asystenta rodziny zauważają pracownicy socjalni oraz kuratorzy Sądu Rejonowego w Piszcu, Wydział Rodzinny i Nieletnich oraz Placówki Oświatowe. Jednocześnie ww. podmioty bardzo pozytywnie oceniają efekty pracy asystenta rodziny ze współpracującymi już rodzinami.

Do podstawowych zadań asystenta rodziny należało:

-opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym,

-udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego, prawidłowego wychowania i opieki nad dziećmi, troski o edukację i rozwój dzieci, dbałość o zdrowie, gospodarowanie budżetem domowym,

-udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych, psychologicznych oraz problemów wychowawczych z dziećmi,

-wspieranie rodziny zagrożonej wykluczeniem społecznym poprzez zmianę stosunku osób w rodzinie do własnej sprawczości, podniesienie samooceny i wzbudzenie wiary we własne siły,

-wspieranie aktywności społecznej rodziny,

-motywowanie członków rodziny do podnoszenia kwalifikacji zawodowych,

-udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej,

-podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin,

-dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku i przekazywanie tej oceny dyrektorowi ośrodka,

-monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną,

-sporządzanie na wniosek sądu opinii o rodzinie i jej członkach,

-współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny,

-współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą roboczą na podstawie przepisów ustawy o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie lub innymi podmiotami, których pomoc przy wykonywaniu zadań uzna się za niezbędną.

W 2021 roku pomocą i wsparciem asystenta rodziny objętych było 15 rodzin z terenu Gminy Biała Piska. Asystent pracuje w oparciu o opracowane dokumenty: plan pracy z rodziną, protokół ze spotkania z rodziną, miesięczne sprawozdania z pracy z rodziną, okresowa ocena sytuacji rodziny.

W roku 2021r. z terenu naszej gminy pieczę zastępczą objętych było 20 dzieci i poniesiono wydatki związane z opieką i wychowaniem dzieci na łączną kwotę 150.254,81 zł. w tym:

- 1) w rodzinie zastępczej spokrewnionej - 8-ro dzieci
- 2) w rodzinie zastępczej zawodowej - 4-ro dzieci
- 3) w rodzinie zastępczej niezawodowej -3-je dzieci
- 4) w rodzinnym domu dziecka -1-no dziecko
- 5) w placówkach opiekuńczo-wychowawczych – 4-ro dzieci

Ośrodek Pomocy Społecznej w Białej Piskiej współfinansował koszty pobytu dzieci w pieczy zastępczej, jako zadanie własne - obowiązkowe z ustawy z dnia 09.06.2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej.

W ramach zadań w zakresie wspierania rodziny Ośrodek Pomocy Społecznej w Białej Piskiej sporządzał sprawozdania rzeczowo - finansowe z zakresu wspierania rodziny. Zapewniał wsparcie materialne dla ubogich

rodzin zagrożonych kryzysem lub przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Członkowie rodzin przeżywających trudności-opiekuńczo wychowawcze mieli możliwość korzystania z nieodpłatnych porad prawnych w Powiatowym Centrum Pomocy Rodzinie w Piszcu, konsultacji psychologicznych w Punkcie Konsultacyjnym przy Gminnej Komisji Rozwiązywania Problemów Alkoholowych w Białej Piskiej, w Poradni Psychologiczno- Pedagogicznej w Piszcu oraz innych służb udzielających pomocy rodzinom potrzebującym. Z uwagi na panującą sytuację epidemiologiczną konsultacje odbywały się również online.

Na bieżąco prowadzony był monitoring sytuacji rodzin zagrożonych kryzysem oraz przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo- wychowawczych, prowadzona była także działalność informacyjno- edukacyjna.

W celu dokonania monitoringu i ewaluacji Uchwały Nr XXXV/194/2021 Rady Miejskiej w Białej Piskiej z 13 stycznia 2021 r. - Gminny Program Wspierania Rodziny na lata 2021 - 2023 dokonano analizy danych o osobach i rodzinach objętych wsparciem i pomocą M-GOPS w Białej Piskiej oraz analizy przeważających problemów w rodzinach. Dokonano porównania danych zawartych w tabelach 1 i 2.

Wyszczególnienie	Rok 2020	Rok 2021
Liczba rodzin korzystających z pomocy społecznej	450	552
Liczba rodzin korzystających ze świadczeń rodzinnych	733	653
Liczba rodzin korzystających z Funduszu Alimentacyjnego	63	53

Występujący problem	Rok 2020	Rok 2021
Ubóstwo	379	383
Bezrobocie	309	322
Długotrwała lub ciężka choroba	122	102
Niepełnosprawność	88	76
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych i prowadzenia gospodarstwa domowego ogółem:	75	75
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych - rodzina niepełna	56	42
Bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych - rodzina wielodzietna	42	32
Potrzeba ochrony macierzyństwa - w tym wielodzietność	36	42
Alkoholizm / problem alkoholowy	4	4
Bezdomność	5	7
Trudności w przystosowaniu do życia po opuszczeniu zakładu karnego	3	4
Zdarzenie losowe	2	3

Z przeprowadzonej analizy wynika, że liczba osób korzystających z pomocy społecznej w 2021 roku ma tendencję zwyżkową w stosunku do roku poprzedniego.

Ponadto w ramach przedmiotowych zadań dotyczących wspierania rodziny w okresie od 01-01-2021 r. do 31-12-2021 r. M-GOPS wspólnie realizował zadania dotyczące przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Gminie Biała Piska.

Program przeciwdziałania przemocy w rodzinie w Gminie Biała Piska realizowany był w grupach zadań:

- 1) Prowadzenie Punktu Konsultacyjnego Gminnej Komisji ds. Rozwiązywania Problemów Alkoholowych.
- 2) Działalność Zespołu Interdyscyplinarnego ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie.

W ramach Punktu Informacji, Wsparcia i Pomocy dla Osób Dotkniętych Przemocą w Rodzinie prowadzone były następujące działania:

- wsparcie psychologa, pracownika socjalnego,

W ramach informacji i edukacji społeczności lokalnej prowadzone były działania:

- „Otwarte Drzwi” dyżur specjalistów 4 grudnia 2021r.
- „Biała Wstążka” stop przemocy, pomoc osobom doznającym przemocy
- rozpowszechnianie materiałów informacyjnych.

Doskonalenie kompetencji służb i instytucji prowadzono poprzez:

- szkolenia wewnętrzne dla członków Zespołu Interdyscyplinarnego i grup roboczych oraz pracowników instytucji realizujących zadania z zakresu przeciwdziałania przemocy w rodzinie,

Odnosząc się do potrzeb związanych z realizacją zadań w zakresie wspierania rodziny zauważyć trzeba wzrost ilości spraw związanych z realizacją zadań obowiązkowych Gminy z ustawy z dnia 09.06.2011 r. o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej. Potrzebne są znaczne środki finansowe na współfinansowanie pobytu dziecka w pieczy zastępczej kontynuacja zatrudnienia asystenta rodziny, który przez profilaktykę wspólnie z pracownikami socjalnymi przyczynia się do zmniejszania kosztów współfinansowania pobytu dziecka w instytucjonalnej pieczy zastępczej.

Zauważalne jest również zapotrzebowanie na usługi opiekuńcze dla osób, które opuszczają szpitale i wymagają pomocy. Niepokojący jest wzrost zaburzeń zdrowia psychicznego wśród dzieci i osób dorosłych. Regularna aktywność ruchowa oraz kontakty z innymi ludźmi, nie tylko z najbliższą rodziną, są niezbędne dla zachowania zdrowia psychicznego. Ich brak może niestety sprzyjać jego pogorszeniu. Wymuszona sytuacja przebywania z tymi samymi osobami na stosunkowo niewielkiej przestrzeni może także negatywnie wpływać na relacje rodzinne. Konieczność pracy z domu z jednej strony pomaga zaoszczędzić czas na dojazdy, z drugiej jednak strony trudniej jest wtedy zachować zdrową równowagę pomiędzy pracą a życiem osobistym i wypoczynkiem.

Ponadto zamknięcie szkół i wprowadzenie nauki zdalnej, ograniczenie kontaktów społecznych, rówieśniczych wpływa negatywnie na rozwój młodych ludzi. Szkoła to nie tylko miejsce nauki, ale i miejsce spotkań, treningu umiejętności społecznych, tak ważnych dla przyszłego życia.

Pandemia COVID-19 ograniczyła znacząco i tak niedostateczny dostęp do opieki zdrowotnej dla większości ludzi, w tym pomocy psychiatrycznej i psychologicznej. Porady zdalne nie zawsze pozwalają w wystarczający sposób zdiagnozować pacjentów, trudniej też o nawiązanie więzi terapeutycznej. W związku z powyższym negatywne skutki epidemii w sposób znaczący wpłyną na sytuację rodzin, co już znajduje odzwierciedlenie w naszej pracy.

W zakresie podnoszenia kompetencji służb i instytucji działających na rzecz dziecka i rodziny pracownicy M-GOPS w Białej Piskiej uczestniczyli w szkoleniach na temat:

1. „Asystent rodziny – zadania, metodyka pracy, uprawnienia i dokumentowanie pracy z rodziną”
2. „Tworzenie TECZKI Asystenta Rodziny w czasie pandemii – dokumentacja w pracy asystenta rodziny – plan pracy z rodziną i dzieckiem, wytyczne do tworzenia nowego narzędzia pracy asystenta rodziny i pracownika socjalnego.”
3. „Budowanie zespołów i metodyka dokonywania oceny sytuacji dziecka”.
4. „Mediacja jako forma twórczego rozwiązywania konfliktów”.
5. „Symptomy doznawania przemocy u dzieci w młodszym wieku szkolnym i przedszkolnym w rodzinie z problemem alkoholowym. Procedura Niebieskiej Karty.”
6. „Etapy pracy z osobami doświadczającymi przemocy w rodzinie i stosującymi przemoc w rodzinie”.

Przewodniczący Rady
Miejskiej w Białej Piskiej

Marek Grabowski